

Sygn. akt VU 6252/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant sekr. sądowy Karolina Rudecka

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku W. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł.

z siedzibą w Z.

o emeryturę

na skutek odwołania W. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł.

z siedzibą w Z.

z dnia 19 września 2014 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje W. K. prawo do emerytury poczynając od dnia (...) 2014 roku.

Sygn. akt VU 6252/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 września 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. z siedzibą w Z. odmówił wnioskodawcy W. K. prawa do emerytury.

Od decyzji powyższej wnioskodawca odwołał się w dniu 10 października 2014 roku. Wniósł o przyznanie żądanego prawa z uwagi na to, że przepracował wymagane 15 lat w warunkach szczególnych.

Na rozprawie w dniu 8 kwietnia 2015 roku wnioskodawca sprecyzował odwołanie wnosząc o zaliczenie do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od 1 sierpnia 1972 roku do 31 grudnia 1975 roku oraz od 23 maja 1977 roku do 31 stycznia 1992 roku w (...) Spółce z o.o. w Ł. na stanowisku elektromontera.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

W. K., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 14 sierpnia 2014 roku wniosek o przyznanie emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 w aktach ZUS)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący ponad 25 lat. ZUS nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych żadnych okresów zatrudnienia.

Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

(okoliczności niesporne)

Wnioskodawca ukończył szkołę zawodową, w której uzyskał uprawnienia do wykonywania zawodu elektromontera.

(dowód: zeznania wnioskodawcy k. 12 w zw. z k. 11, 11 odwrót i k. 13 w aktach sprawy)

W okresie od 1 sierpnia 1972 roku do 31 stycznia 1992 roku wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Spółce z o.o. w Ł.. W trakcie zatrudnienia wnioskodawca w okresie od 25 października 1976 roku do 13 maja 1977 roku odbywał zasadniczą służbę wojskową, w okresie od 7 lipca 1980 roku do 31 grudnia 1980 roku pracował na budowie eksportowej w ZSRR, a w okresie od 1 do 11 stycznia 1981 roku przebywał na urlopie bezpłatnym. W świadectwie pracy wystawionym wnioskodawcy pracodawca wskazał, że był on zatrudniony na stanowisku elektryka.

(dowód: świadectwo pracy k. 3 w aktach ZUS)

W angażach z dnia 15 marca 1978 roku, 26 października 1979 roku i 11 stycznia 1984 roku pracodawca określił stanowisko pracy wnioskodawcy jako elektromonter w dziale głównego energetyka. Również w zaświadczeniu lekarskim z dnia 19 stycznia 1977 roku wskazano, że wnioskodawca jest zdolny do pracy na stanowisku elektromontera na wysokości. Stanowisko takie widnieje także w karcie kontrolnej badań okresowych zawartej w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy.

(dowód: angaże, zaświadczenie lekarskie, legitymacja ubezpieczeniowa k. 10 w aktach sprawy)

(...) Spółka z o.o. w Ł. zajmowało się budową budynków przemysłowych. Przez cały okres zatrudnienia we wskazanym wyżej zakładzie pracy wnioskodawca pracował w dziale głównego energetyka jako elektromonter. Jako elektromonter wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych. Wnioskodawca zakładał linie napowietrzne, linie kablowe, instalacje elektryczne i transformatory, stawiał słupy energetyczne. Innych czynności wnioskodawca nie wykonywał.

(dowód: zeznania świadków W. T. k. 11 odwrót, k. 12 i 13 i A. W. k. 12 i k. 13, zeznania wnioskodawcy k. 12 w zw. z k. 11, 11 odwrót i k. 13 w aktach sprawy)

(...) Spółka z o.o. w Ł. wystawiło wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym wskazała, że pracował on na w takich warunkach w okresie od 1 sierpnia 1972 roku do 31 grudnia 1975 roku oraz od 23 maja 1977 roku do 31 stycznia 1992 roku wykonując prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych na stanowisku elektryka (Wykaz A, Dział II, poz. 1 pkt 4 stanowiący załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 9 Ministerstwa Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których wykonywane są prace w warunkach szczególnych).

(dowód: świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych k. 4 w aktach ZUS)

Przy zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od 1 sierpnia 1972 roku do 31 grudnia 1975 roku oraz od 23 maja 1977 roku do 31 stycznia 1992 roku (z wyłączeniem okresu od 1 do 11 stycznia 1981 roku, kiedy wnioskodawca przebywał na urlopie bezpłatnym) staż pracy wnioskodawcy w takich warunkach wynosi więcej niż 15 lat.

(okoliczność niesporna)

Sąd Okręgowy zważył i ocenił co następuje:

Odwolanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia). Należy dodać, że warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale wykonuje prace o jakich mowa w rozporządzeniu (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub

ich wysokości mogą być udawdaniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.), obecnie rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, w dniu (...) 2014 roku ukończył 60 lat i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Organ rentowy uznał bowiem, że wnioskodawca nie spełnia przesłanki zatrudnienia w warunkach szczególnych co najmniej przez 15 lat. Wnioskodawca twierdził zaś, że legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, albowiem pracował w takich warunkach w okresach od 1 sierpnia 1972 roku do 31 grudnia 1975 roku oraz od 23 maja 1977 roku do 31 stycznia 1992 roku w (...) Spółce z o.o. w Ł. na stanowisku elektromontera.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie zatrudnienia we wskazanym wyżej zakładzie pracy Sąd oparł się na zeznaniach świadków W. T. i A. W., zeznaniach wnioskodawcy oraz dokumentach w postaci zachowanych angaży z dnia 15 marca 1978 roku, 26 października 1979 roku i 11 stycznia 1984 roku, zaświadczenia lekarskiego z dnia 19 stycznia 1977 roku oraz karty kontrolnej badań okresowych zawartej w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy.

Dowody te zasługują na wiarę, gdyż są spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Świadkowie i wnioskodawca pracowali we wskazanym powyżej zakładzie pracy i opisali w sposób logiczny zakres obowiązków wnioskodawcy. Organ rentowy nie przedstawił zaś w toku postępowania żadnych dowodów, które pozwoliłyby na podważenie wiarygodności złożonych zeznań.

Z zeznań powyższych wynika, jakie konkretne prace wnioskodawca wykonywał. Będąc zatrudnionym w (...) Spółka z o.o. w Ł. wnioskodawca pracował w dziale głównego energetyka jako elektromonter. Jako elektromonter wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i cieplnej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych. Wnioskodawca zakładał linie napowietrzne, linie kablowe, instalacje elektryczne i transformatory, stawiał słupy energetyczne. Innych czynności wnioskodawca nie wykonywał.

Mając powyższe na względzie, nie budzi wątpliwości, że wnioskodawca wykonywał w okresach od 1 sierpnia 1972 roku do 31 grudnia 1975 roku oraz od 23 maja 1977 roku do 31 stycznia 1992 roku (z wyłączeniem okresu od 1 do 11 stycznia 1981 roku, kiedy wnioskodawca przebywał na urlopie bezpłatnym) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace wymienione w Wykazie A, Dziale II stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, tj. prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i cieplnej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i cieplnych.

Na marginesie, albowiem wnioskodawca nie zgłosił takiego żądania w odwołaniu, wskazać należy, iż zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych powinien podlegać także okres od 25 października 1976 roku do 13 maja 1977 roku, kiedy to wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220), w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 roku, zalicza się bowiem – na warunkach wynikających z tego przepisu – do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (por. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 roku w sprawie II UZP 6/13, Biul. SN 2013/10/24). Powołana uchwała ma zastosowanie do sytuacji wnioskodawcy, albowiem przed skierowaniem do odbywania służby wojskowej wnioskodawca pracował w (...) Spółce z o.o. na stanowisku elektromontera (a więc wykonywał pracę w warunkach

szczególnych) i po odbyciu służby wojskowej wnioskodawca wrócił do pracy w tym przedsiębiorstwie na to samo stanowisko.

Zdaniem Sądu Okręgowego wskazane stanowisko należało także zastosować do okresu służby wojskowej odbywanej przez wnioskodawcę po dniu 1 stycznia 1975 roku.

Powyższe potwierdził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 lutego 2014 roku, II UK 293/13, LEX Nr 1441180, w którym stwierdził, że zmiana art. 108 ustawy z 1967 roku z dniem 1 stycznia 1975 roku wynikała z wejścia w życie Kodeksu pracy (została dokonana na podstawie art. X ust. 2 pkt c ustawy z 26 czerwca 1974 roku Przepisy wprowadzające Kodeks pracy – Dz. U. Nr 24, poz. 142 z późn. zm.). Zmiana art. 108 ustawy z 1967 roku nie wprowadziła jednakże wówczas w nim radykalnie nowej treści, która uzasadniałaby stwierdzenie, że zasadnicza służba wojskowa nie podlega już zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach. Przepis art. 108 ust. 1 dalej stanowił, że „Czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby”. Nadal więc ustawodawca potwierdzał wliczanie pracownikowi okresu służby wojskowej do zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem. Kolejna zmiana w ustawie z 1967 roku nastąpiła dopiero na podstawie ustawy z 28 czerwca 1979 roku o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 15, poz. 97).

W związku z tym, że wykazany przez wnioskodawcę okres pracy w warunkach szczególnych wynosi więcej niż 15 lat, stwierdzić należało, iż spełnia on wszystkie wymagane prawem warunki do uzyskania prawa do emerytury zgodnie z art. 32 ust. 1 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.